

Sensorveiledning for RETKOM 4101 – Vitenskapsteoretisk studium innen retorikk og språklig kommunikasjon, høst 2020

Kursbeskrivelse

Vitenskapsfilosofi er det systematiske filosofiske studiet av fellestrekk og særegenheter ved de ulike vitenskaper. Målet er å klargjøre påstander, analysere forklaringer, og analysere forhold mellom forklaringer, begrep og klasser. Samtidig har vitenskapsfilosofi en normativ tilnærming til vitenskap. Den spør f.eks.: «Hvordan er en god forklaring?», «Hva er pålitelig forskningsviten?», «Hvordan er en forklaring som ikke inneholder indre konflikter?». Vitenskap er likevel ikke et enhetlig felt, og dette emnet fokuserer særlig på særegenheter ved humaniora.

I tillegg til en innledning til vitenskapsfilosofiske spørsmål ved humaniora, behandler emnet utgangspunkter av ulike tilnærminger til språklig kommunikasjon. Målet er å forstå antakelser som ligger bak disse tilnærminger, og å forstå forhold mellom ulike tilnærminger. Tilnærminger som vil behandles er etnometodologisk samtaleanalyse, dialogisme, diskursanalyse og retorikk.

Etter fullført emne skal studenten ha fått et vitenskapsteoretisk grunnlag for arbeidet med masteroppgaven og kunne:

- analysere teoretiske aksiomer av ulike tilnærminger og teorier,
- drøfte likheter og forskjeller mellom ulike tilnærminger,
- begrunne valg av metoder og teorier i forhold til forskningsobjekt,
- granske vitenskapelige forklaringer og resultater på en kritisk måte,
- forstå utgangspunktet for ulike tilnærminger til språklig kommunikasjon og
- lese selvstendig og kontekstualisere klassisk vitenskapelig litteratur.

Eksamen

Eksamen er en hjemmeeksamen hvor kandidaten skal svare på et oppgitt spørsmål. Hjemmeeksamen gjennomføres i løpet av 3 dager og med alle hjelpemidler tilgjengelig.

Eksamensoppgave

Svar på begge to oppgavene. Henvis til relevante kilder i pensum. Bruk gjerne eksempler fra emner du har studert.

Omfang: maksimum 8 normalsider (à 2300 tegn uten mellomrom) inklusive referanser.

1. Hva betyr det at humanistiske vitenskaper er fortolkende (interpretivistiske) vitenskaper, og kan man ta en realistisk holdning innen humaniora?

2. Hvilke trekk av Alfred Schutz' filosofi kan vi finne i samtaleanalyse, kritisk diskursanalyse og moderne retorikk?

.

Vurderingskriterier

Eksamensoppgavene er ganske vide, og det er opp til kandidaten å tolke, avgrense og konkretisere hvordan det skal besvares. Dette tolkningsrommet innebærer imidlertid ikke at kandidatene kan skrive om hva de vil, og ifølge vurderingskriteriene skal sensorene vurdere i hvilken grad spørsmålet i oppgaveformuleringen er besvart.

I vurderingen, legges det vekt på:

- I hvilken grad er besvarelsen et svar på det oppgaveformuleringen spør om?
- Hvor god er kandidatens kjennskap til og forståelse av pensumlitteraturen?
- Hvor klar og selvstendig er kandidatens tenkning og argumentasjon?
- Hvor godt underbygges argumentasjonen av henvisning til pensumlitteratur?
- Hvor presist og selvstendig er språket?
- Hvor godt strukturert er teksten?
- I hvilken grad er oppgavetekstens krav til formalia oppfylt?

En gjennomsnittlig besvarelse viser at studenten kjenner til diskusjonen i pensumlitteraturen.

En sterk besvarelse er selvstendig, og tilkobler teorien til kandidatens egne erfaringer og praksis ved å bruke eksempler fra sitt eget liv eller studier.

Viktige momenter som bør være med i en god besvarelse til eksamensoppgave 1:

Besvarelsen til det første spørsmålet kan ta utgangspunktet i forskjellen mellom naturalisme og interpretivisme, og fortolkende metodologi (Risjord s. 34-64). En god besvarelse trekker inn også Schutz (1953). Besvarelse bør ta hensyn til at humanistiske vitenskap og samfunnsvitenskap er interpretivistiske (fortolkende) vitenskap fordi de utforsker fenomener som er blitt gitt mening av andre subjekter, og at disse fenomener er en del av en sosialt konstruert virkelighet av andre subjekter. Da er spørsmål: Er teorier og påstand innen humanistiske vitenskap påstand om fenomener som er *virkelige til de andre subjektene* (realistisk holdning) eller er de bare systematiske organiseringer av observasjoner / sosiale konstruksjoner (antirealistisk holdning)?

Viktige momenter som bør være med i en god besvarelse til eksamensoppgave 2:

Besvarelsen skal ta utgangspunktet i Schutz (1953), Heritage (1984), Sacks (1984), Wodak & Meyer (2009), og Miller (1984). Den bør gi og en kort oppsummering om Schutz' artikkel, og gi en kort beskrivelse av de tre nevnte tilnærminger. Beskrivelsene skal vise grunnleggende forståelse om disse tilnærmingene, og diskutere hvilke momenter av Schutz' filosofi kan vi se i dem.

Fagspesifikke karakterbeskrivelser finnes her:

<https://www.uio.no/studier/eksamen/karakterskala/fagspesifikk-karakterbeskrivelse/hf-iln-nordisk.html>